

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, November' 13-dikán 1818.

Északi Amerika.

Az Ánglus Rurir azt írta vala nem régen, hogy az esmeretes reformátor Cobbet, ki az Angliai dolgok mostani folyamatjával megelégedve nem lévén, Amérikába vándorlott, de már onnét is vissza jött: ott az Elölülő ellen valami irást adván-ki, azért ítélőszék' elébe állított 's 700 Dollár birságfizetésre ítéltetett légyen. Ezen erőssítésnek megczáfolására azt jegyzi-meg egy Amériikai újság: Hogy az Északi Amériikai egygyesült Státusokban, azolta, hogy szabadokká és függetlenekké lettek, egészszen eltöröltetett az Ánglusok' úgynevezett Támadási Aktája; ott nem tartják bűnnek az Országlás ellen való irást; az Elölülő ellen annyi rosszát mondhat akárki, a' mennyit néki tettik; de minden motskolódásból származó nyeresége tsak az, hogy kinevetik.

Baltimorében panaszt tett az ott lakó Portugallus Consúl, hogy oda a' Támadók' hajóji, a' tengereken elfogdosott sok Portugallus hajókkal, szabadon bebotsáttatnak.

Azon Északi Amériikai tengerpartokat, mellyek a' *Galvestoni* öböltől *Pensacoláig* terjednek, megvizgáltatta az Elölülő, hogy az ott lévő oltalmazó készülétek elég jó állapotban vannak-é? Az Egygyesült Státusok Pensacolai Kormányozója, a' kit oda Generális Jackson betett, kihirdettette, hogy abban a' kikötőhelyben fél esztendeig minden nemzetbéli embe-

reknek szabad leszen a' kereskedés. — Az efféle megjegyzések oda mutatnak, hogy az Országlószék nemtsak hogy vissza nem adta mind ez ideig *Pensacolát* a' Spanyoloknak, hanem bajosan is fogja vissza adni külömben, ha tsak a' *Congressus* ezen fél esztendő alatt ellenkező határozást nem fog tenni.

Havannába biztost küldött az Egygyesült Státusok' Elölülője, hogy azon Amériikai polgárok' megszabadítását, kik a' *Meksikói* tsatázó mezőkön a' Támadók között a' Királyi seregek által elfogattattak, 's a' kik között valami Robison nevü nevezetes polgár is megneveztetik, vegye munkába.

Hogy melly kevés reménsége leheszen a' békesség' barátjainak ahoz, hogy az a' villongás, a' melly az Egygyesült Státusok és Spanyolország között naponként tüzesedik, szépen eltsendesedhesék, mutatják egyebek között a' *Georgiai* újságnak ezen szavai: — „Azon Indusok, kik Nyugoti Floridában Jackson által széllyelverettettek, 's azolta Keleti Floridában S. Augustin várához gyülekezvén, itt a' Spanyoloktól hadi készületet kaptak, 's az Ánglusokkal tserelési kereskedést folytatnak, már 2000 fegyveres emberekből álló sereget formáltak. Ezek bosszúállásnak szomjúzásával dulkanak az Egygyesült Státusok ellen. Ezt jól látja ezen Státusok' Elölülője: 's ez az oka, hogy Augustában, Georgiának fő városában ő is magazinumokat állítatván-fel, hadi készülétekkel tölteti.

Spanyol Amerika.

Chiliben a' *Parallná* történt vereskedéstől fogva (melyről még eddig csak emlékezet is alig tétetett), hol a' *Maypói* megverettetésből megmenekedett Spanyolok újabban megverettettek, úgy látszik, mintha valamely fegyvernyugvás forma tsendesség uralkodna a' Spanyolok és a' Buenos-Ayresiek között. Ezeknek fő vezére *San Martin* még el nem útozott volt a' táborhoz; nem tudták mi okozza elindulásának haladását. Némelyek a' *Perui* Vice-Királytól érkezett ajánlásokat gondolják okának lenni; mások úgy beszéltek, hogy a' *Platai* Congressus el akarja tölle venni a' vezérséget: de ezt az a' nagy kedvesség, melyben ő a' nép előtt van, nem mutatja hitelesnek lenni, sőt a' Congressusnak eránta való magaviseletéből sem látszik ki valami efféle, a' melly keresvekeresi az alkalmatosságot, hogy valami olyan kedvességet mutathasson hozzá, a' mit ő elfogadjon. Semmi ajándékot nem akar elvenni. Már most valami jószágokat nevezett-ki a' Congressus, oly határozással, hogy ezek, akár fogadja-el *S. Martin* a' maga személyére akár ne', leg alább a' maradékaik számára tartassanak-meg. Az Északi Amerikai újságlevelek még meg nem szüntek az ő szép tetteit emlegetni. Közönségesen már csak *Déli Washingtonnak* nevezik. A' *Chacabucoi* veresedés után egy asztali egész készület küldvén néki a' Congressus, ezt ő ugyan elfogadta, de azonnal vissza küldötte a' feleségének Buenos-Ayresbe, oly rendeléssel, hogy haladék nélkül adja-el, 's a' pénzt, mellyet érette kap, fordítsa egy oskolának felállittatására. A' feleségéről azt írják, hogy ez is éppen úgy fel van a' természettől minden virtusokkal ruháztatva, mint ő maga, de ennek virtusait még az ő különös szépsége is nagyon betsesíti. Minthogy *S. Martin* a'

feleségét a' tsatázó mezőre el nem vitte volt, hanem Buenos-Ayresben az apjánál hagyta: tehát a' Congressus az által is kedvességet akart hozzá mutatni, hogy utánna küldje a' feleségét, 's úgy ítélvén, hogy talám költségbeli fogyatkozás miatt nem vitte volna el magával, költséget is eleget rendelt számára: de ezzel se' találta-el a' *S. Martin* gondolkodását, a' ki kinyilatkoztatta, hogy ő azt a' közönséges költségnek kiméllésén kívül, más felől és főbbképpen abból az okból tselekszi, hogy nem akar az alattalévő tiezteknék példát mutatni, a' kik látván, hogy ő a' feleségét magával hordozza, hasonlóképpen tselekednének, 's így igen elsokasodnának az aszszonyok az ármádánál.

Német Ország.

Aachenből November' 4-dikén indultak a' legújabb újságok, 's ennyi a' foglalatjuk: —

Sándor Császár, Párisból tett útjából Oktober' 31-dikén visszaérkezett Aachenbe. Az özvegy Császárné (a' *Sándor* Császár anyja) Nov. 2-dikán az Aachentől egy fertály orányi távolságra lévő *Rohe* nevű kastélyba, a' Császárral egygyütt, a' ki édes anyjának *Aldenhovenhez* elébe ment vala, megérkezett, a' hova Austriai Császár ő Felsége is kiment ezen Felséges útasnak meglátására, ki is útját, Felséges Fija által kísértetvén, Maastrichton által Brüsszel felé még az nap' tovább folytatta.

A' Koronaörökös és *Wilhelmus* Prusszus Princzek, Oktob. 29-dikén Aachenbe megérkeztek. (Az a' Prusszus Princz, ki a' Királlyal Párisba ment, mint a' *Monitör*, 's utánna minnyájunk, rosszszul irtuk, nem a' Koronaörökös, hanem *Károly* Princz, a' Király' 3-dik fija).

A' Kabinétek között még szakadatlanul folytak a' tanátskozások, de hogy mitsoda tárgyak felett, ebből a' közönség

semmit se' tudott. Hanem minden környülállások azt mutatták, hogy November' közepéig minden tárgyaknak el kellett végződniek, a' mik *Aachenben* elvégződők voltak.

Egy magános tudósítónak levele *Aachenből* Nov. 3-dikán: —“

„Az idegenek, kik akár időöltés-akár újság-kivánásból ide gyültek vala, már nagyobb részint eltakarodtak innét, a' nélkül, hogy czélzását se' egygyik se' másik elérte volna. Se' közönséges innepi pompázásokat, se' nagy vendégeskedéseket, sem estvéli számos egygyesületeket nem szemlélhettek. Éppen tsak a' Lord Casttereágh, Hertzeg Metternich, Gróf Nesselrode urak, 's Thurn és Taxis Hertzegné szállásaikon estek estvéli egygyesületek: de már ezen Aszszonyosság is elment innét. A' három Monarkhák ritkán jelentek-meg efféle társasági egygyesületekben, 's tsak honnyi megszkott életjek' módját folytatták 's folytatják. A' Londoni híres festő Lawrance, valami tizennégy napoktól fogva itt van. Azt bizta reá az Anglus Régens Princz, hogy ne' tsak a' három Monarkhákat, hanem azon Ministereket is, kik az 1814-dik esztendőktől fogva a' Kabinétekben fők voltak, fesse-le, a' melly képeknek számára Londonban a' Királyi palotában különös gallériát (képes szálat) építenek. Néhányakat ezen képek között már még 1814-ben, Londonban, mikor az Orosz Császár 's a' Pruszsus Király ott jártak, lefestett volt a' nevezett képiró. Mondják, hogy Bétsben is meg fog jelenni a' F. Marschal Hertzeg Schwarzenberg' lefestésére. Beszélnek, hogy még eddig *Blücher* Hertzeget találta legjobban el. Nagyon szerentsés volt a' Ferentz Császár ő Felsége' képének eltalálásában is, melly már tsaknem egészen készen van. Feldmarschalli formaruhában, karpitos thronuson ülve, festette-le ő Cs. Felségét. —

„Ha mi itt *Aachenben* olykor-olykor egyegy orátskányi időöltést keresünk, tsak némelly külső országi újságok' levelezőjiknek tudósításaikat vesszük kezünkbe, mellyekben igen gyakran olyan tárgyakat találunk, mellyek nem tsak bagatellák, hanem némelyker oly gyenge fundamentumuk is, hogy meg nem tartóztathatjuk magunkat efféle kérdésekkel való tünődéstől: Ugyan miért irták már ezt? 's annyival is inkább miért nyomtattatták-ki? Egy Belga újságban példának okáért, minekutánna annak tudósítója elébb mérgező krisisekre fokadott volna, azért, hogy a' Kabinétek a' magok tanátskozásaikat titokban tartják, azután arról beszéllett, hogy melly jól kimutatta itt magát egy *Lüttichi* Frantzia komédiás társaság, 's néhány jobb jádzókat még nevenként is megditsért; a' melly cikkelynek megezafolására elég lesz tsak azt megemlíteni, hogy a' *Lüttichi* komédiás társaság még tsak *Aachenben* se' volt.“

* *

Az *Aacheni* Ujság ily parantsolatot hirdetett-ki November' 2-dikán azon ifjú Catholicus tanulókra nézve, a' kik pap-ságra készüllvén, nem akarják, hogy katonának vigyék őket: —“

„A' papi dolgokra ügyelő Királyi Ministérium a' Catholicus Candidatusokra nézve oly rendelést tett, hogy mind azok az ifjak, a' kik magokat a' Seminariu-mokon kívül Theologiatanulásra adják, 's azt kívánják, hogy a' katonáskodástól mentek legyenek, msgokat az e' végre kineveztetett, papokból és oskolai tanítókból álló Biztosság által a' magok tanulási tehetségeikre nézve a' tudományokból, az egy Theologia' határába szorosán belé tartozó esmereteket kivévén, magokat szorosán megvizgáltassák, 's ennekutánna is, újabb rendelésig, az ifjak egy Papi Semináriumba is be ne vétetessenek 's a' Theologiai tanítás' halga-

tására ne bocsáttassanak addig és azok, a' meddig és a' kik az említett Biztosság tagjainak voksolási többsége által, arra elég éretteknek lenni meg nem határozattak. Az *Aacheni* Országglási kerületben November' 12-dikére határozottatott ezen megvizsgáltság. Azok a' Catholicus ifjak tehát, a' kik papságra vágyakoznak 's ezen okon az új katonák közzé, kik mostanában a' Pruszsus Regemeutekben lévő fogyatkozásnak kipótoltatására, összeszedettetni fognak, irattatni nem akarnak, magokat Nov. 11-dikén, az Aacheni fő Tanitónál Orsbach úrnál jelentsek-be, 's tanulási bizonyságleveleiket néki mutassák elő. Költ Aachenben Oktober' 27-dikén 1818-ban —“

„A' Pruszsus K. Országglószerk által.
* *

Az a' Báró Humbold Sándor, a' ki magának sok és nevezetes útozásai által már nagy hírt 's nevet szerzett, nem soká, a' Pruszsus Király' költsége által segítettvén, ismét igen nevezetes útra fog indulni. Most Ásiában *Tibétet* 's az *Indus Archipelagust* (a' Napkeleti Indiai szigetek csoportját) akarja vizsgálódó szemekkel bejárni. Melly nagy pártfogással vizeltessék a' Király a' nevezett tudós úrnak útozási próbatételei eránt, megtettzik egyebek között az ezen tekintetben hozzá intézett írásból, mellyet hozzá a' Király Aachenből Oktober' 19-dikén küldött, 's a' melynek ez a' foglalatja: —“

„A' Státus' Cancellarius Hertzeg Hardenberg előmbé terjesztette azon előadást, melyben az úr néki a' maga Indiában 's az Indiai Archipelaguson tejendő útozására nézve nem rég' által adott. Az úr előbbeni útozásai, mellyeket Déli Amérikában tett, 's azon munkák, mellyek ezen útozásnak gyümöltsei, oly hírt 's nevet szerettek az úrnak, mellyet az úr hazája bétüll. Ezen munkák igen

hasznosok a' tudományokra nézve: Nintsen semmi kétségem az eránt, hogy a' mostani útozási plánumainak is illy hasznos resultatumai fognak lenni, melyhez-képpent én aranyban 12,000 tallerokból álló esztendőnként való úti segedelmet rendelék örömmel az úrnak a' maga elindulásától fogva számlálván 4 vagy 5 esztendőknél lefolyta alatt. Physikai és tsillagvizsgálásra való eszközöket is rendelék az úrnak, ezeket mindazonáltal oly feltétel alatt, hogy a' Státus' tulajdonai maradjanak, 's útozásának elvégzése után az úr ezeket azon gyűjtemények közzé adja-be, mellyek meg fognak neveztetni. Örömmel fogom látni, hogy egy ily esmeretségekkel bíró ember, a' Státus' Kabinétjeit gazdagítja, 's az úr' tudós próbatételeinek szerentsés resultatumaiban részesülni fogok. Költ Aachenben Okt. 19-dikén 1818-ban. —“

„Friedrich Wilhelm.

A' *Rénusi* Pruszsus tartományokba, mint a' Berlini, Okt. 27-dikén költ levelek erőssítik, oly törvénykezési rendtartás fog bevitetni, melly sem a' tsupa Frantziaországi sem a' tsupa Pruszsiai, hanem a' kettőből formáltatott törvénykezési mód fog lenni. Hogy az igazság-nak mindenek hallattára folyó kiszolgáltatása, az Esküttekből álló törvényszék, 's a' Prokurátoroknak a' közönség előtt halható szóval folyó prokatoroskodásra, fel fognak állittatni, ezen senki semmit nem kételkedik. Hogy a' törvénytétel közönségesen folyon, nagyon tettzik a' közönség' megvilágosodottabb részének; a' Törvénytudók pedig nagyon kedvetlenkednek tölle, nem annyira a' *criminalis*, mint a' polgári törvényes esetekre nézve.

Spanyol Ország.

A' három Orosz fregátok, mellyeknek egygyike 44, ketteje 36 ágyus, mel-

lyeket a' Császár a' Spanyol Királynak ajándékozott azért, hogy azon költségét, mellyet a' Király a' régebben vásárlott lineahajóknak megfoldoztatására fordított visszatérítse, Okt. 12 - dikén megérkeztek a' Radixi kikötőhelybe.

A' volt Királynak nem soká mind a' három fiai házossági életre lesznek lépve. A' mostani Király és a' nagyobbik testvére Carlos Infáns, már egy pár esztendeje telt, hogy házosságban élnek. Már a' második testvérének nem soká véghezmenendő megházosodásáról is jelentést tett a' Király a' Kastiliai nátsnak. Ezen testvérének neve Don *Francisco de Paula*. Veszi a' két Siciliai koronaörökösnek a' Kalabriai Hercegnak *Karolina Louisia* nevű leányát.

Frantzia Ország.

A' Párisi levelek szerint *Sándor* Császárnak nem soká egy képe fog a' Gérard rajzolatja szerint réz metzzéssel kiadattatni, melly alatt illy deák irás találtatik: —

Jura pater populis, diademata regibus ultor

Europae pacem, templis sua numina reddit.

A' Követek' választatási munkája, így irnak Párisból Oktob. 31 - dikén, már mindenütt véghez ment. Az esmeretes *Lafayettéről* azért nem volt szó, mint Párisi Candidaturáról, az ott lefolyt választási munkában, hogy már a' *Sarthe*' departamentjében választatva volt, melly szerint tsakugyan ismét betsúzza ez a' híres ember még egyszer a' Fr. törvényhozók közzé. Egyéberánt, minthogy a' Frantzia újságokban most ezen választások' dolga a' legnevezetesebb tárgy, idoteszünk a' Párisi választás dolgáról még némely megjegyzéseket: —

Irtuk, hogy utoljára, tudniillik a' harmadik napi választásra tsak Con-

stant és Tarnaux maradtak - fenn, mint a' kikre az első és második napokon, ha szintén *absoluta* többséget egyik se' kapott is, legtöbb voksok mentek. Nagy figyelemmel várta a' közönség, hogy ily nagy iparkodás után melyik fog végezetre győzedelmeskedni.

„Ma, így szoll ezen tárgyról egy Párisi tudósító Oktober' 29 - dikén, harmadik versben gyűlnék össze a' *Sequána*' departamentje választói, hogy Constant és Tarnaux közzül valamelyiket Követté váloszszák. Hogy ez a' dolog itt oly bajosan mehet véghez, a' különböző részrehajlások' mesterkedései okozzak. Eleinten Manuel nevű igen jeles Prokurátor és Constant voltak az Independensek' Candidatusai, valamint szintén az ellenkező részé Tarnaux nevű gazdag Fábrikás úr 's Bonnet nevű Prokurátor. Azalatt *Mánuel* a' *Vendében* Követté választották, 's ekképpen az Independensek' része annál nagyobb reménységgel dolgozott a' Constant válosztatásán. Az ő hamályosabb vetélkedő társait, *Gilbertet* és *Voysint*, kik hogy nyertesek lehessenek különben se' reménlették, 's próbálásaik által tsak Constantnak tettek kárt, minthogy a' voksokat annál több felé oszlatták volna, reá beszéllették, hogy ne álljanak elé mint Candidatusok. Ezen mesterség által Constant nem keveset nyert. Sőt többre is reá vették a' Constant barátjai Gilbertet és Voysint, arra tudniillik, hogy a' magok voksaikat is mind Constantnak adják. Így történt, hogy már a' második napi voksolásra oda vitték volt a' dolgot, hogy Constantnak az *absoluta* többségre még tsak 62 voksok kívántattak volna. Ezt a' mesterkedést azonközben a' más részrehajlások pártosai eszékbe vettek, 's ők is hasonló mesterségekkel készültek hozzá a' 3 - dik napi válosztáshoz, mellyet, hogy meg lehessen érteni, ezeket kell megjegyezni: —

Az első napon tudniillik a' Ministérium nagyon szerette volna *Bonnétet*, ki egy öreg, de nagyon betsületes Prokátor, Követté választatni. Az Ultra-Royalisták ellenben, kik előre meggyőzöttelve voltak affelől, hogy a' magok régi Nemeseik között egynek választatását is véghez nem vihetik, azon dolgoztak, hogy egy *Olivier* nevű Bánkost választathassanak, a' ki ugyan, nem Nemes ember, de éppen olyan gondolkodású, mint egy Ultra-Nemes vagy Ultra-Royalista. A' kereskedőknek egy része 's több előkelő polgárok, kik egy részre se' hajlanak, 's a' kiknek neve ezért *les Impartiaux*, a' *Ternaux* pártját fogták 's már az első napon kimutatta vala a' voksolás' állapotja, hogy *Constant* után ennek legyenek legszámosabb pártfogói; ezerrel is több voksa volt, mint a' Miniszterek' Candidatusának *Bonnétnak*. A' Miniszterek, tartván attól, hogy *Constant*, ki az úgynevezett *Independenseknek* a' főbbjeik között tartozik, győzedelmeskedni talál, tsakhogy *Constant* ne lehessen a' győzedelmes, minden barátjaikkal együtt *Ternaux* mellé állottak. Ebből a' lett, hogy a' másodib napi voksoláskor tsaknem annyi voksok mentek a' *Terneaux*' részére, mint a' *Constantéra*. Ez a' történet a' *Ternaux*' barátjaiba bizodalmat öntött; az *Olivier* barátjaihoz folyamodtak 's szemek elejébe terjesztették, hogy hagyják-fel az *Olivier* mellett való iparkodást, 's dolgozzanak inkább ők is a' *Ternaux* részére, tsakhogy *Constant* ne választathassék. Meg is nyerték végezetre legalább nagy részint kívánságaikat, 's így történt osztán, hogy ezeknek a' néhány féle részrehajlásoknak, úgy mint: Ministerialisoknak, egy-részre-se'-hajlóknak, Ultráknak, 's a' Bankósoknak, kik az Ultrákkal leginkább meggyegyeznek, *Terneaux* mellett való egygyesülése, végezetre elnyomta az *Indepen-*

denseket, és nem *Constant*, hanem *Terneaux* választatott Követté.

Egy újságíró azt jegyzi - meg, hogy valami együgyű Kalmár Párisban azt kérdeztén, hogy valyon ugyan mik lehetnek valósággal azok a' *Ministerialisok*, 's mik ismét az *Independensek*? egy barátjától ilyen választ kapott magyarázattul: Úgy vedd-fel a' dolgot, barátom! hogy ha hallod, hogy valaki azt mondja, hogy ő *Ministerialis*, tsak úgy gondold, mintha azt mondaná, hogy néki már hivatala van, ha pedig azt mondja, hogy ő *Independens*, ez annyit tesz', hogy még hivatalt keres.

Perpignan mellett *Oktober*' 27 - dikén a' menkő egy bástyába, melyben puskaport tartottak, beütvén, azt rettenetes tsattanással fellobbantotta 's a' levegőbe felvetette. A' magazinumban 16 katonák találtatván, semmivé lettek; a' városban is sok házak megrontsoltattak 's egy ember itt is megöletett, és sokak terhesen megsebesítettek.

A' Párisi *Journal* - des - debatesben ilyen eszmélődést olvasunk: — „Hogy melly nagyon elfoglalta légyen Európát a' békesség' és egygyesség' lelke, látszik abból is, hogy melly kevésbé ápolgattasának már most azok az igen nagyon buzgó indulatú emberek, a' kik *Oktober*. 18 - dikából örökkétartó innepet akartak volna tsinalni. Két esztendőnk teltek-el az óta, mikor a' *Rénustól* fogva az *Albisig* minden hegyeket nagy rakás meggyújtott fák' lángjai világositották, 's a' tüzes ifjuság' éneklései ekhoztatták. Már ezen esztendőben a' szabad ég alatt semmi efféle nagy tűzlobogások 's éneklések nem történtek. Az Országlószékek, hol eddig ezen inneplések nagy lármával mentek véghez, tudokra adták a' Professzoroknak 's az ifjuság' egyéb kormányozójinak, hogy kedvesen fogják venni, ha ezen innepi örvendezések tsak házakban

inkább mint a' szabad ég alatt való közönséges egygyesületek által tartatnak. Az ilyen szer felett való kibotsátkozások nem is szolgálnak egyébre, tsak egy nemzetnek a' másik ellen való gyűlöltetésére 's ezen gyűlölségnek meggyökereztetésére, mellyet sokkal jobb az Európai nemzetek közzül kiirtani inkább, mint jobban meggyökereztetni. Legjobb azon régi Görögök' példáját követni, kik a' magok győzedelmeiknek tsak fa emlékezetoszlopokat állítottak-fel, mellyeknek hamari elromlása által az ő győzedelmeikről való megemlékezet is elenyészett, 's a' nemzetek között való egygyesség annál hamarább helyre állott."

Nagy Britannia.

A' Király III-dik György, a' múlt Oktober' 25-dikén Uralkodásának ötvennyoltzadik esztendejét töltötte-be, 's eszzerént az ő Uralkodása már két esztendővel terjedett tovább a' III-dik Henrikénél, a' ki ő előtte minden Anglus Királyoknál tovább terjesztette uralkodásának idejét.

Maximilian Ausiriai-Estei Kir. Fő Hertzeg, Oktober' 17-dikén *Birmingham*-ba érkezett úti kísérelőivel egyetemben, a' honnét, minekutánna a' nevezetesebb fábrikákat megszemlélte volna, útját 20-dikban *Beaudesert* felé vette, melly a' *Marquis Anglesea*' jószágá.

Az Angliai hadi Cancellariához rendelés érkezett azeránt, hogy az armádánál mellyik sereg 's mellyik Regiment mennyivel kevesítettessék. Tsak a' Napkeleti Indiában lévő armáda nem kissebbítettik; 33,000 emberekkal szállittatik alább a' katonaság' száma. A' fő városban tovább való rendelésig minden rekrutázás félbe szakasztatott.

Georardy nevű híres tengeri ember, kinek az apja 1806-ban az északi szélesség' 81-dik grádusáig ment, azt

erössíti, hogy hajóval soha se' fog senki az északi polushoz menni, 's ennek próbálgatására nintsen egyéb eszköz, hanem, hogy az odavágyódó ember Spitzbergenen telelvén, ott tavasszal szánra üljön, 's azt kutyákkal vonatván, ekképpen tegye-meg a' polusig még hátralévő 150 geographiai mértföldeket. Illyen úti készülettel szokták a' medvevadászó Oroszok a' Nava - Zembla és Kamtschatka között lévő nagy jég tengernek most egy majd más részeit beutozni. — *Hurst* nevű hajós mester ellenben úgy irt Oktober' 8-dikán a' Scherneszi kikötőhelyből, hogy ő a' múlt nyáron Aug. 9-dikén az északi tengernek azon öbleiben evezvén, mellyekből az egygyik, sokszor említett polusi expeditzió, útját, ha szintén a' polushoz nem veheti is, legalább Északi Amérikán fellyül próbálja a' Behringstrasse felé venni, látta ő ezen expeditziót, mikor a' 76-dik grádusnál valamivel fellebbetske járt 's ez még ekkor minden akadály nélkül folytatta evezését. Napnyugot felé 12 mértföldnyi meszsze-ségre se lehetett jeget látni.

Ujabb tudósítások Parisból:

A' Király Oktober' 30-dikán kiskereztvén, aközben a' Pruszsus Király' szállásánál megállapodott 's meglátogatta. Délután 6 órakor a' Királynál ebédelt a' Pruszsus Király a' maga fíjával Károllyal, Konstantinus Nagy Hertzeggel, 's a' Mecklenburgi Princzel. Azután a' Kastély' theatromába mentek, a' hol ily című tárgy jádzódott: *La suite d'un bal masqué* (egy álorszás bálnak következése). 31-dikben vadászatra ment a' Pruszsus Király Konstantinus Nagy Hertzeggel 's a' Franczia Princzekkel 's Princznékkal. Az Orosz Nagy Hertzeg leginkább a' katonai dolgokra fordítja figyelmét.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Fő Tisztelendő Fejér György Királyi Tanácsos és Prépost Urnak, a Györi tudomány kerület fő igazgatójának tiszteletére. Bétsben 1818.

Meghallgatott már a' könyörületes
Ég|minket is, kik szent anya Nyelv' ügyét
Méltán visellyük szíveinken,
És mi után epedénk, betölté:

Midőn, FEJÉRünk! Téged az Érdemest,
Aldott Hazánknak lelkesedett fiját,
Önként Királyunk felmagasztalt
Fő Tudományban Igazgatónak.

Százsor szerencsés Győr Veled, a' kibem
Tudós, Baráttját megleli, Gyámolat
Minden Tanuló; Pest vidéke
Részes örömbé' Te néked örvend.

Vak sorsra nem vágy, és nem is esdekel,
Kit elterülő szárnyira felfogott
Az Érdem, és a' szép dicsőség'
Lelke nagyobbra, nagyobbra kisztet...

Magába' vetvén a' bizodalmaikat,
Izzadt futásáu Czéllya felé siet;
A' jót, 's Hazájának mi hasznos,
Megteszi, bár akadályok érjék.

Mint a' leomló sík Duna terheket
Hord, 's nem hanyatlik, bár mi nehéz,
alá;
Kis szirteket folyvást el elmos,
'S VIVA megütközik a' Nagyokkal.

Mig győzedelmes fővel, elágozott
Jó tétemény között híresen éri el

Végső határát, 's fennmaradván
A' Neve, tér oceanba omlik.

Vitkovics Mihály.

* *

Azon közönséges pompa, mellyel Pesten a' tanulási új esztendő mostan kezdetét vette, ily szókkal adatik elő a' Pesti közönséges levelekben: —“

„A' Pesti Királyi Universitásnál a' Sz. Lélek' segítségül hívása Tsötörtökön (dd. 5. Nov.) tartatott. A' Nagy Misét Fő Tisztelendő és Nagyságos Marsovszky István Praelatus Ur mondotta diszes egyházi szolgálattal. Mise után az Universitásnak nagy palotájában a' Beköszöntő Oratio tartatott, mellyet az idén T. T. Czinke Ferencz Ur, a' Magyar Literatúrának érdemes Tanítója mondotta deák nyelven: „De Neologismo in Lingua Hungarica.“ Az Orátor igen bőven kiereszkedett ezen tárgyra, melly minden tsinosuló Nyelvben szükséges, és annak módjával hasznos is: de ellenben káros és veszedelmes, ha a' nyelv természetének felforgatásával gyakoroltatik, mint azt némelly Magyar Irók bátorkodtak tselekedni,

Utolsó Jegyzések.

Irlandiában nem régen két kis asszony, Misz *Clarence* és Misz *Fowler* két ifjú urakkal, szép útat tettek úgynevezett buvárharang' segedelmével, le a' tenger' fenekére, 120 lábnyom mélységre, a' hol ezen éneket *God save the King* eldudorászván, szerentsésen feljöttek. Hogy éppen a' tenger' fenekén jártak, megmutatták az áttal, hogy onnét, ott termő holmit hoztak-fel.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
November' 10-dikén 2 1²/₃ — 11-dikén 247 — 12-dikén 245⁷/₈ — forintot.